ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΜΠΟΥΡΗΣ

Μιοραχιά

Τραγούδια της Πόλης
(18ος – 19ος αιώνας)

ναύς

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΜΠΟΥΡΗΣ

Μισραγιά

Τραγουδούν

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΝΤΑΡΑΒΑΝΟΓΛΟΥ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Α΄ ΟΨΗ

1.ΤΙ ΜΕΓΑΛΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑΝ
2. ΟΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΒΑΣΤΑ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ
3. ΠΟΛΛΟΙ ΟΠΟΤΑΝ ΜΠΕΡΔΕΥΘΟΥΝ
4. ΕΥΣΠΛΑΧΝΙΣΟΥ ΜΕ ΚΥΡΙΑ
5. ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΚΡΟΝ ΤΗΣ ΚΑΚΙΑΣ

Β΄ ΟΨΗ

1. ΩΣΑΝ ΝΑ ΕΠΙΕΣ ΤΟ ΝΕΡΟΝ
2. ΤΑΧΑ ΕΦΑΝΗΚ' ΑΠ' ΑΙΩΝΟΣ
3. ΤΙ ΚΑΚΟΝ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟΝ
4. ΔΥΟ ΡΩΜΕΪΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Έπαιξαν οι:
Περικλής Παπαπετρόπουλος: Ταμπούρ
Σωκράτης Σινόπουλος: Λύρα, Ταμπούρ με δοξάρι
Κώστας Σιδέρης: Λαούτο
Γιάννης Ζευγόλης: Βιολί
Νέστορας Δρούγκας: Τουμπελέκι, Ντέφι
Αμίν Αλαγκαμπού: Τουμπελέκι, Ντέφι, Μπεντίρ
Πέτρος Ταμπούρης: Κανονάκι, Ούτι, Λαούτο
Ταμπουρά, Νάι, Καβάλι

Έρευνα, επιμέλεια υλικού, ενορχήστρωση: Πέτρος Ταμπούρης
Ηχογράφηση: Studio ΤΕΛΕΙΟΝ
Μίξη: Studio ACOUSTIC
Τεχνικός Μίξης: Κώστας Πρικόπουλος
Χάραξη: Δημήτρης Νικολάου
Εξώφυλλο: Ρασέλ Μπαλέστρα
Τα σχέδια του εσωφύλλου είναι του Δημήτρη Μοράρου

Ευχαριστώ το Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής και Ακουστικής (Ι.Ε.Μ.Α.)

Μισραγιά

Τον 18ο και 19ο αιώνα στα μεγάλα αστικά κέντρα του Ελληνισμού και περισσότερο στην Πόλη, αναπτύσσεται ένα πρωτότυπο είδος ελληνικού τραγουδιού που αντλεί τον στίχο του μέσα από τα άφθονα λευκώματα στίχων της εποχής, τα μισμαγιά. Ενώ οι ρίζες τους βρίσκονται στην Κρητική και Βυζαντινή ποίηση, τα τραγούδια αυτά είχαν μεγάλη διάδοση στην καλή κοινωνία της εποχής, που αναζητούσε τα πρότυπά της στο Φανάρι. Μερικά από αυτά που διασώθηκαν μέχρι σήμερα σε χειρόγραφες και έντυπες συλλογές, επιλέξαμε και παρουσιάζουμε για πρώτη φορά μετά την πάροδο δύο αιώνων.

Mismayia

During the 18th and 19th centuries, in the larger urban centers of the Greek world and particularly in Constantinople, an original style of Greek song developed. These songs drew their lyrics from the numerous anthologies of contemporary verse, the mismayia. While their roots were to be found in Cretan and Byzantine poetry, these songs were popular among the better circles of that time, who looked to the Phanar (Greek center of Constantinople) as their social and cultural reference point. A selection of some of these songs handed down in manuscripts or printed anthologies, are presented here for the first time in two hundred years.

Διανομή FM RECORDS S.A.
ΚΝΩΣΟΥ 7, ΓΑΛΑΤΣΙ, ΑΘΗΝΑ. ΤΗΛ.: 01 – 2222 301
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ, ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΗΣ 32 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΗΛ.: 031 – 26 951

ΕΚΤΥΠΩΣΗ Ι.ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ Α.Ε.

ναυς

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΜΠΟΥΡΗΣ

Μιοραχιά

Τραγούδια της Πόλης
(18ος – 19ος αιώνας)

Mismayia

Songs of Constantinople
(18th – 19th centuries)

"...εἰς Ἰάσσιον καὶ Βουκουρέστιον εὑρισκόμενος πρὸ χρόνων ἤδη ἱκανῶν, ἐσύναξα ἀπὸ διάφορα καταστιχάκια (κοινῶς μισμαγιὰ λεγόμενα) τῶν φίλων μου διάφορα στιχουργήματα", σημειώνει ο Ζήσης Δαούτης στην πρώτη έντυπη νεοελληνική ανθολογία (Βιέννη 1818).

Στα μισμαγιά (μισμαγιές), καλλιεργημένοι θαμώνες των σαλονιών καταγράφουν ήδη γνωστά φαναριώτικα τραγούδια και στιχουργήματα ή δικά τους συνθέματα κατά το φαναριώτικο ύφος. Τα περισσότερα από τα έντεχνα αυτά αστικά τραγούδια, που γνωρίζουν άνθηση στα τέλη του 17ου αιώνα και συνεχίζουν να τραγουδιούνται ακόμη και στο 19ο, χαρακτηρίζονται από ένα έντονο ανατολίτικο χρώμα. Η αραβοπερσική μουσική επηρεάζει την έντεχνη κοσμική μουσική των Ρωμιών της εποχής, όπως ακριβώς και των Οθωμανών.

Ἑλληνίδα καὶ Ἀρμένισσα
Greek woman and Armenian woman
Camille Rogier, La Turquie au 19e siecle (Paris 1847)

"Many long years ago, when I was in Bucharest and Iassio I gathered together a collection of lyrics from the various volumes of verse written by my friends commonly known as mismayia" writes Zisis Daoutis in the first printed anthology of modern Greek poetry (Vienna 1818).

In these mismayia, cultured habitues of the salons recorded those Phanariot songs and verses that were already well-known, as well as their own works composed in the Phanariot style. Most of these art songs of the cities, which became popular at the end of the 17th century and continued to be sung even during the 19th century, have a strong eastern character.

The art music of the Greeks of that time, as well as that of the Ottomans, was influenced by Arabo-Persian music. In his chronicle "After the Fall" (of Constantinople), the physician to the Grand Vizir Ragip Pasha, Athanasios Comnenos Ypsilantis writes that when, in 1637, Sultan Murat conquered Baghdad, he returned to Istanbul bringing with him as prisoner the famous Persian musician Shah Kuli. It was due to the latter that the vogue for Persian music was introduced to Constantinople.Another famous musician of the period was the Perso-Georgian Yusuf Emirgienoglu. One evening, on hearing a Phanariot sing a Persian beste, he expressed his admiration for the Greek's skill in the following words to Sultan Murat: "I myself, who surpass all my fellow countrymen in musical ability, would consider myself fortunate to be a pupil of this Greek." The partiality of Greeks for Persian music is confirmed by Persian songs, which are found in the ecclesiastical musical codes of the 16th and 17th centuries.(Iviron Monastery, codes 1189 and 1562).

In the 18th century, the Greeks noted the scale and the rhythm of their songs using the Arabo-Persian compositional rules makam and usul.

The mismayia are nearly always melancholic, nostalgic love songs, or else they speak of the futility of this world. They became extremely popular in the 18th century. Whether in the flower gardens of Prometheia, in the salons of Stavrodromi, or on romantic boat-rides on the Horn or the Bosporus, people wiled away the hours listening to stories embellished with songs.

In his "Voyage Litteraire" (1776), Guys mentions the stories told by girls while embroidering in their drawing rooms. In one such room, he heard a song which is included in the collection "Effects of Love. "The lyrics of most of these songs are written in the Phanariot vernacular, and incorporate many words of foreign origin. These lyrics are used by the shadow-puppet players in the speech of Hatzivatis, a character in the Karagiozis shadow-puppet

Ο γιατρός του Μεγάλου Βεζύρη Ραγκήπ Πασά, Αθανάσιος Κομνηνός Υψηλάντης στο χρονικό του "Τά μετά τήν Ἅλωσιν" γράφει πώς, όταν, το 1637, ο Σουλτάνος Μουράτ κυρίευε τη Βαγδάτη, επέστρεφε στην Πόλη φέροντας μαζί του αιχμάλωτο τον περίφημο Πέρση μουσικό Σαχ-Κουλή. Χάρη σ'αυτόν επικράτησε στην Πόλη η μόδα της περσικής μουσικής.

Ενας άλλος φημισμένος μουσικός της ίδιας εποχής, ο Περσογεωργιανός Γιουσούφ Εμιρχιλεγόγλου, όταν κάποιο βράδυ άκουσε ένα Φαναριώτη να τραγουδά ένα περσικό μπεστέ εξέφρασε το θαυμασμό του για την τέχνη του Ρωμιού λέγοντας στον σουλτάνο Μουράτ: "κατά δέ τήν μουσικήν ὑπερτερᾶν ἐγώ πάντας τούς ὁμογενείς μου, θέλα νομίσει εὐτυχῆ ἐμαυτόν ἄν ἐγινόμην μαθητής αὐτοῦ τοῦ Ρωμιοῦ." ("Τά μετά τήν ἅλωσιν," σελ.139). Την αδυναμία των Ρωμιών για την περσική μουσική την επιβεβαιώνουν και τα περσικά τραγούδια, που βρίσκονται σε κώδικες εκλησιαστικής μουσικής του 16ου και 17ου αιώνα (μονή Ιβήρων, κώδικες 1189 και 1562).

Τον 18ο αιώνα οι Ρωμιοί σημειώνουν τον ήχο και τον ρυθμό των τραγουδιών τους με τους αραβοπερσικούς όρους μακάμ και ουσούλι.

Τα μισμαγιά είναι σχεδόν πάντα λυπητερά, νοσταλγικά, τραγούδια της αγάπης ή για την ματαιότητα του κόσμου. Τον 18ο αιώνα γνωρίζουν εξαιρετική διάδοση. Στούς ανθισμένους κήπους των Ψωμαθειών, στα σαλόνια του σταυροδρομίου, αλλά και στις ρομαντικές βαρκάδες στον Κεράτιο και στον Βόσπορο οι συντροφιές περνούν τις ώρες τους ακούγοντας ιστορίες που διανθίζονται με τραγούδια.

Στο "Voyage litteraire," (1776) ο Guys μιλά για ιστορίες, πού έλεγαν οι κοπέλες κεντώντας στη σάλα του σπιτιού. Στο ίδιο αυτό περιβάλλον άκουσε και ένα τραγούδι που περιλαμβάνεται στη συλλογή ""Ερωτος αποτελέσματα."

Αρμένιος με κεμανέ
An Armenian playing kemane.

plays, who personifies the way the Greeks of the Morea (as the Peloponnese, was known) saw the Phanariots (S. Baud-Bovy "Treatise on Greek Folk Songs, Athens 1983). The same writer makes another paradoxical observation: "While the music of Phanariot songs copies the Arabo-Persian rhythm, the prevailing verse divisions appear to be strongly influenced by French poetry, which is also popular in Phanariot circles." A typical example is the case of Tselebi Georgakis, who "strolled up and down reading a French book about love" (Effects of Love, p.2-3)

Χορός που συνηθίζεται να χορεύουν στην Κωνσταντινούπολη Ελληνίδες γυναίκες και που τον οδηγεί κοπέλα, που κρατά στο χέρι το μανιέλι.
Greek Women's dance of Konstantinople. The dance is led by woman holding the scarf.
Viaggio Pittoresquo a Constantinople No 7.

"In conclusion," notes Baud-Bovy, "we must recognise the fact that the Phanariots, in combining Arab makam and usul with French verse divisions, provide yet more proof of the talent Greeks have always had for combining Eastern and Western elements." Indeed, this amazing ability to absorb different elements is indicated by the fact that, despite all the various influences, the final result is recognised as Greek music.

There were numerous lyricists of mismayia- most of them Phanariots. In their midst were certainly many of the well-known poets of the period. However, as the lyrics were copied by hand into various anthologies, they have come down to us as anonymous. Many of the verses are the work of Phanariot women, indicating an advanced level of culture and emancipation.

Οι στίχοι των περισσότερων τραγουδιών είναι γραμμένοι στη γλώσσα της καθημερινής ομιλίας, τα Φαναριώτικα η πολιτικά, με πολλές ξενικές λέξεις. Τέτοιους στίχους βάζει ο καραγκιοζοπαίχτης στο στόμα του Χατζηαβάτη, ήρωα που ενσαρκώνει την ιδέα που είχαν οι Μωραΐτες για τους Φαναριώτες (S. Baud-Bovy "Δοκίμιο πάνω στο Ελληνικό δημοτικό τραγούδι /Αθήνα 1983).

Ενώ η μουσική των φαναριώτικων τραγουδιών μιμείται αραβοπερσικό ρυθμό, τα στροφικά συστήματα που επικρατούν φαίνεται να επηρεάζονται έντονα από την Γαλλική ποίηση, η οποία είναι επίσης δημοφιλής στους Φαναριώτικους κύκλους.

Χαρακτηριστικός είναι ο τύπος του τσελεμπή Γεωργάκη που "βολτατσάριζεν ἄνω κάτω ἀναγνώσκοντας ἕνα φραντζέζικο βιβλίον περί ἔρωτος." ("Ερωτος αποτελέσματα σ.23)

"Τελειώνοντας" σημειώνει ο Baud-Bovy "πρέπει ν'αναγνωρίσουμε ότι οι Φαναριώτες, συνδιάζοντας αραβικά μακάμια και ουσούλια με γαλλικά στροφικά συστήματα, έδωσαν άλλο ένα δείγμα του χωρίσματος που είχαν πάντα οι Ελληνες να συγχωνεύουν ανατολίτικα και δυτικά στοιχεία."

Πράγματι το μέγεθος της αφομοιωτικής αυτής ικανότητας αποδεικνύεται ακριβώς από το γεγονός ότι, παρά τίς διάφορες επιρροές το τελικό αποτέλεσμα αναγνωρίζεται ώς Ελληνική μουσική. Οι στιχουργοί των μισμαγιών - Φαναριώτες οι περισσότεροι - είναι πολυάριθμοι. Ανάμεσά τους συγκαταλέγονται σίγουρα και γνωστοί ψάλτες της εποχής. Καθώς όμως οι στίχοι καταγράφονται σε χειρόγραφες ανθολογίες σε αντιγραφή σε αντιγραφή παραδίδονται στη ανωνυμία.

Πολλά από τα στιχουργήματα είναι καημένα από γυναίκες Φαναριώτισες, γεγονός που φανερώνει καλλιέργεια και χειραφέτηση.

Συνθέτες των τραγουδιών είναι φημισμένοι Ρωμιοί μουσικοί της εποχής. Η καταγραφή των μελωδιών γίνεται τότε ή αργότερα με χρήση της Βυζαντινής παρασημαντικής.

Μεταξύ των ποιητών η μουσικών που συνέθεσαν μισμαγιά ήταν ο Καλφόγλου, ο Γ. Σούτσος ο Δραγουμανάκης, ο Πέτρος Λαμπαδάριος, ο Ιάκωβος Πρωτοψάλτης, ο Νικηφόρος Ναυτουνιάτης, ο Σ. Βλαχόπουλος, ο Γρηγόριος Πρωτοψάλτης, κ.ά.

Τα μισμαγιά βρίσκονται σήμερα σε χειρόγραφα διασκορπισμένα σε διάφορα αρχεία και βιβλιοθήκες. Από τα τέλη του 18ου αιώνα όμως αρχίζει και η κυκλοφορία έντυπων συλλογών. Πρώτος ο Ρήγας Βελεστινλής στο "Σχολείον ντελικάτων ερασιών" (Βιέννη 1790) διασκευάζει ξένα διηγήματα και τα διανθίζει με φαναριώτικα τραγούδια και στίχους. Ακολουθεί η έκδοση και άλλων συλλογών όπως "Ερωτος αποτελέσματα," "Νέος ἐρωτόκριτος," "Διάφορα ἠθικά και

Ανατολίτικο γράμμα
Eastern love - letter

The composers of the songs were famous Greek musicians of the time. The melody was recorded, whether at the time or at a later period, using Byzantine musical notation. Among the poets and musicians who composed the mismayia, mention is made of Calfoglu, G. Soutsos the Dragoumanakis, Petros Lambadarios, Iakovos Protopsaltis, Nikiforos Naftouniatis, S. Vlachopoulos and Grigorios Protopsaltis, among others.

Today the mismayia are to be found in manuscript from scattered among various archives and libraries. From the end of the 18th century however, printed editions began to appear. The first was by Rigas Velestinlis, who, in his "School for Refined Lovers" (Vienna 1790) adapted foreign short stories, accompanying them with Phanariot songs and verses. Other collections which followed included "Effects of Love", "The New Erotocritos", "Various moral and humorous verses", "Pandora", "Harmony", "Sweet-voicedSirens" and others.

ἀστεῖα στιχουργήματα" "Εὐτέρπη," "Πανδώρα", " Αρμονία", "Καλλίφωνος σειρήν", κ.ά.

Στη συλλογή αυτή, εκπροσωπούνται τρείς Ελληνες συνθέτες του φθίνοντος 18ου αιώνος, που έγραψαν τραγούδια.

Ο Πέτρος Λαμπαδάριος ο Πελοποννήσιος (περ.1735 - 1778), ο οποίος "ἐθαυμάζετο ὑπό τῶν συγχρόνων αὐτοῦ καί διά τήν ἔξοχον μουσικήν αὐτοῦ ἀντίληψιν καί μίμησιν, δυνάμενος μάλιστα νά διαφυλάξῃ πιστῶς διά της γραφῆς οἱονδήποτε μέλος ἔστω καί ἅπαξ ᾀδόμενον ἐπ' ἄλλου. Ἐντεῦθεν ὑπό τῶν Οθωμανῶν ἐκαλεῖτο Χιρσίζ Πέτρος (κλέπτης) καί Χότζας (διδάσκαλος), διότι ὅτι ἐκεῖνοι ἐπί μακρόν μοχθοῦντες ἐμέλιζον, αὐτός ἅπαξ ἀκούων ᾀδόμενον εἶχε τήν δεξιότητα ἀμέσως νά κλέπτῃ αὐτό διά τῆς γραφῆς καί καλλωπίζων νά παραδίδει εἰς τόν μελοποιόν ὡς νεοφανές ἔργον αὐτοῦ.

Διηγοῦνται δέ ὅτι οἱ ἐγκρατεῖς τῆς ἀραβοπερσικῆς μουσικῆς ἐκ κοινῆς συμφωνίας οὐδέν νέον ἔργον ἠμουσούργουν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ Πέτρου." (Από το βιογραφικό σημείωμα στο Εἱρμολόγιον τῶν Καταβασιῶν του Πέτρου /Κωνσταντινούπολις 1825)

Ομάδα από Ελληνίδες χορεύτριες με την ενδυμασία που φορούν στην Κωνσταντινούπολη A group of female Greek Dancers, in the Dress which is usually worn at Constantinople.

Ed. Jones, Lyric Airs: Consisting of Specimens of Greek, Albanian, Wallachian, Turkish...National Songs and Melodies... (London 1804).

In the present collection, three Greek composers of songs of the late 18th century are represented.

ΠΕΤΡΟΣ Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΣ

Petros Lambadarios, the Peloponnesian (circa 1735-1778), "who was admired by his contemporaries for his wonderful musicality and ability to adapt. Indeed, he was able to conserve, in his own way, whatever melody, even one he had heard hummed only once. Thus the Ottomans called him "Hirsiz Petros" (thief) and "Hotzas" (teacher), for where they required great efforts, it sufficed for him to hear a melody once to be able to write it down and then improve on it. He would then submit it to the singer as a new work. It is said that by common consent, no performer of Arabo-Persian music would compose a new work without the permission of Petros." (From the biography of Petro in the "Irmologion" (collection of ecclesiastical musical works) Constantinople 1825).

Ραμάζαν, γιορές Ελληνίδων γυναικών

M.d'Ohsson. Tableau General de l'Empire Othoman (Paris 1790)

Ο Γρηγόριος Πρωτοψάλτης (1778 - 1821), ἔγραψε περίπου 30 τραγούδια κατα τον τρόπο των αραβοπερσικών μακαμίων. Είχε δάσκαλο τον περίφημο χανεντέ Ντεντέ Ισμαηλάκη. Ηταν γνώστης της εξωτερικής μουσικής και έπαιζε καλά το ταμπούρι.Εγραφε ο ίδιος τους στίχους των τραγουδιών, πολλά από τα οποία αφιερώνονται έμμεσα σε πρόσωπα όπως Αλεξάνδρα, Ταρσίτζα, Σμαράγδα κ.α. με την ακροστιχίδα τους

Ο Γεώργιος Σούτζος (1745-1816) "ὁ καί δραγουμανάκης ὑπό τῶν ἐν Φαναρίῳ ἐπονομαζόμενος, διήνυσε τόν βίον μακράν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων,καλλιεργῶν τά γράμματα καί ἰδίως ἀσχολούμενος εἰς τήν τουρκοπερσικήν μουσικήν καί τήν ποίησιν."(Από τα προλεγόμενα του Σοφ.Οικονόμου στο βιβλίο" Νικολάου Α.Μαυροκορδάτου, Ψόγος νικοτιανής...Εν Βενετία ,αωος")

Grigorios Protopsaltis (1778-1821) wrote approximately 30 songs in the manner of the Arabo-Persian makam. His teacher was the eminent hanende Dede Ismailakis. He was well-versed in foreign music and played the tambouri very well. He wrote his own lyrics, many of which were indirectly dedicated to individuals such as Alexandra, Tarsitza, Smaragda, among others, in their acroitic.

Georgios Soutsos (1745-1816) "called Dragoumanakis by the Phanariots, lived his life away from political issues, concerning himself with the world of letters, and being particularly interested in Turko-Persian music and poetry." (from the prologue to "Nikolaos A. Mavrokordatos Reproach...". Venice 1805 by Sof. Ikonomou)

Παραθέτομε στη συνέχεια,τους στίχους των τραγουδιών της συλλογής,σημειώνοντας κάθε φορά το μακάμι,τον ήχο της βυζαντινής μουσικής που αντιστοιχεί σ'αυτό και το ουσούλι (ρυθμό).

Πολλοί οπόταν μπερδευθούν

μακάμ δουγκιάχ εκ του πα ουσούλ σοφιάν
ήχος α'

Πολλοί οπόταν μπερδευθούν, ζητούν να απομακρυνθούν,
να φύγουν οι καημένοι, πλην ειν' απατημένοι.

Καρδιά τους πάντοτε πονεί, πλην έρωτας δεν συμφωνεί,
σταθήτε τους φωνάζει, χαράς σημεία τάζει.

Εκείναι που σας τυραννούν, μ' εμένα όλες συμφωνούν,
κι' ότι κι αν πω το κάμνουν, κορώνα τους με βάνουν.

Μην έχετε κακή καρδιά, κι εγώ τα άγρια θεριά,
όλα τα ημερώνω, για σας τα ταπεινώνω.

Μην τον ακούτε τον σκληρόν και όφιν τον φαρμακερόν,
γιατί πολλά μας τάζει, πλην γνώμη δεν αλλάζει.

Προσέχετ' όλοι στην αρχή, γιατί αυτός υπερμαχεί,
όλους να μας πλανέσει, στον χάρο να μας δόσει.

Τι μεγάλην εξουσίαν

μακάμ χετζαζκιάρ εκ του νη ουσούλ σοφιάν
ήχος πλ.δ'.χρωματικός

Τι μεγάλην εξουσίαν και ισχύν δυναστικήν
πέρν' ο έρωτας οπόταν στην καρδιά μας κατοικεί.

Πάντοτε η θελησίς του γίνεται εις κάθε τι
και κανείς τας προστιμάς του πλέον δεν τις αθετεί.

Κυριεύει και ορίζει αίσθησες, συλλογισμούς,
κι όλα αυτά ακολουθούνε τους δικούς του στοχασμούς.

Πόσα πράγματα μας δείχνει εις τα μάτια μας μπροστά,
και θαρρούμεν χωρίς να'ναι, ότι είναι αρεστά

Οποιος δεν βαστά τους όρους

μακάμ αρεστάρ εκ του πα ουσούλ αγίρ
ήχος α'.φθορικός

Οποιος δεν βαστά τους όρους, της φιλίας καθαρά,
να μην έχει στην ζωή του ούτε μια στιγμή χαρά.

Κι όποιος άλλα εις το στόμα κι άλλα στην καρδιά φρονεί,
με καταστροφήν η τύχη πάντα να τον τυραννεί.

Και με στεναγμούς και πάθη, χωρίς συνδρομήν τινα,
μιαν ζωήν τυραννισμένην καθ' εκάστην να περνά.

Ευσπλαγχνίσου με κυρία

Γρηγορίου Πρωτοψάλτου

μακάμ σίρφ μπουσελίκ εκ του πα ουσούλ σοφιάν.
ήχος α'.φθορικός

Ευσπλαγχνίσου με κυρία άδικα να τυραννείς,
την καρδιάν που σε λατρεύει να φονεύεις, δεν πονείς.

Την καρδιά μου αφού θέλεις τι μ'εγγίζεις στην ζωήν,
τι σε πταίω και να θέλεις φόνον μου κι όχι ζωήν.

Υποφέρω τόσους πόνους, έρωτος σου την ποινήν,
και προσμένω τόσους χρόνους μήπως λύσεις πεισμονήν.

Η σκληρότης σου με κάμνει άκαμπτον να σε καλώ,
και με το σίρφ μπουσελίκι έλεος παρακαλώ

Εις τον άκρον της κακίας

Πέτρου Πελοποννησίου

μακάμ χουσαγιούν ουσούλ σοφιάν
ήχος πλ.β'

Εις τον άκρον της κακίας τύχη μ' έφθασε βαθμόν,
αύξησε τα δακρυά μου με παντοτινόν κλαυθμόν.

Αγρεύθηκε σ' εμένα με θηρόν της φοβερόν,
ουτ' ολίγον ν' ανασάνω δεν με δίδει πια καιρόν.

Πλην οι τυρινές σκληρές της, και θανάσιμες πληγές,
έκαμαν αυτά τα μάτια δυό αστέρεντες πηγές.

Μόνη σύ ω τύχη κάμε έλεος να στοχασθής,
κ' ένα τέλος διά όλα, γρήγορα να ενοιασθής.

Ωσάν να έπιες το νερό

μακάμ χουσαγιούν ουσούλ δουγιέκ
ήχος πλ.β'

Ωσάν να έπιες το νερόν της λήθης ομοιάζεις
κι όσα λαλήσεις το πρωί το βράδυ ευθύς τ'αλλάζεις.

Χωρίς αιτίαν κι αφορμήν και δίχως να σου φταίξω,
εκλείσες, φώς μου, την καρδιά και μ' άφησες απ' έξω.

Τάχα εφάνηκ' απ' αιώνος

μακάμ εξέτζ εκ του ζω ουσσούλ σοφιάν
ήχος βαρύς επτάφωνος

Τάχα εφάνηκ' απ' αιώνος τέτοια δύσκολος πληγή,
εις το δυτικόν της σφαίρας και επάνω εις την γη.

Ρεύματα πάντα τα μάτια τα κατάντησε να κλαίν,
και τα χείλη να φωνάζουν, πάντοτε το σχ να λεν

Τι κακόν θανατηφόρον

μακάμ νισαβερέκ εκ του πα ουσσούλ σιμάι
ήχος δ'.φθορικός

Γράμματα καί μέλος Ἄρχοντος Μεγάλου Ποστελνίκου Δραγουμανάκη Γεωργίου Σούτζου, ἕνεκα της ἀποθανούσης θυγατρός αὐτοῦ τῆς πάνυ φιλτάτης.

Τι κακόν θανατηφόρον, τι αφόρητος πληγή,
τι παράκαιρον ταξίδι και ανέλπιστος φυγή.

άνοιξε τα δυό σου μάτια και ειδέ με μια φορά,
για να μάθεις του πατρός σου την μεγάλη συμφορά.

Μα που είσαι μα τι κάμνεις μα γιατί δεν με λαλείς,
αχ ο βίος των ανθρώπων πως δεν είναι ασφαλής.

Ω σκληρότης του θανάτου ω μεγάλη απονιά,
ω ημέρα συντελείας και πολύστενος χρονιά.

Side A

1. What great power (a moral love song)
2. Whoever doesn't follow the rules (on friendship)
3. When you get too close (warning to lovers)
4. Take pity on me madam
5. To the edge of malice (a lover's better tears)

Side B

1. As if you had drunk the water (of oblivion)
2. Can such pain have existed in centuries past
3. A deadly evil (G. Soutsos lament for his beloved lost daughter)
4. Two Romaic dances of Constantinople (instrumental)

In this recording, instruments were used such as those used in Constantinople at the time refered to.
These are:

Lyre of Constantinople (fiddle)
Tambouri (long-necked lute)
Tambouri with bow
Kanoni (type of zither)
Outi (unfretted short-necked lute)
Lute
Nai (end-blow flute)
Tamboura (long necked lute)
Kavali (refined version of a shepherd's flute)
Toubeleki (potery drum)
Defi (framed drum with metal discs)
Daire (framed drum)

Ενορχήστρωση

Πετρος Ταμπουρης

Τραγουδουν

Αλεξανδρα Αδαμοπουλου
Γρηγορης Νταραβανογλου
Κατερινα Παπαδοπουλου

Περικλής Παπαπετρόπουλος : Ταμπούρ
Σωκράτης Σινάπουλος : Λύρα, Ταμπούρ με δοξάρι
Κώστας Σιδερής : Λαούτο
Γιάννης Ζευγόλης : Βιολί
Νέστορας Δρούγκας : Τουμπελέκι, Ντέφι
Αμίν Αλαγκαμπού : Τουμπελέκι, Ντέφι, Μπενζίρ
Πέτρος Ταμπούρης : Κανονάκι, Ούτι, Λαούτο, Ταμπουρά, Νάι, Καβάλι.

ναῦς